

ASOCIAȚIA UNITER – UNIUNEA TEATRALĂ DIN ROMÂNIA
RAPORT DE ACTIVITATE (2024)
PREZENTARE GENERALĂ

Asociația UNITER – Uniunea Teatrală din România – este o organizație profesională, apolitică, neguvernamentală și nonprofit, constituită prin asocierea liberă a creatorilor din domeniul teatrului. UNITER este un organism neguvernamental cu relații de parteneriat cu sistemul teatral instituționalizat, ce reprezintă oameni de teatru din țară și coagulează și dinamizează mișcarea de susținere a artei teatrale. UNITER este angajată în susținerea și dezvoltarea teatrului românesc, în valorificarea patrimoniului cultural național și universal, prin programele și proiectele pe care le derulează anual.

În 2024 UNITER a împlinit **34 de ani** de existență, peste 3 decenii de când este angajată în susținerea și dezvoltarea teatrului românesc, în valorificarea patrimoniului cultural național și universal, prin programele și proiectele pe care le derulează anual. Instituția a fost înființată în februarie 1990, ca o consecință a activității susținute, UNITER a obținut statutul de instituție de utilitate publică prin H.G.746 / 31 august 2000.

UNITER promovează interesele profesionale, materiale și morale ale membrilor săi.

Este membru activ în mai multe rețele naționale și internaționale: ANUC – Alianța Națională a Uniunilor de Creatori din România, ITI – Institutul Internațional de Teatru, Pépinières Européennes de Création, IETM – Rețeaua Internațională pentru Artele Spectacolului Contemporan, Culture Action Europe, OISTAT – Organizația Internațională a Scenografilor, Tehnicienilor și Arhitecților de Teatru. Este colectorul și gestionarul fondurilor de timbru teatral, în conformitate cu Legea nr. 35/1994.

Numărul membrilor cotizanți ai UNITER a fost la final de decembrie 2024 de 1889 creatori (actori, regizori, scenografi, critici de teatru, teatrologi, artiști de circ, coregrafi, secretari literari, redactori, mediatori culturali, jurnaliști culturali, manageri culturali, profesori etc).

DOMENII DE ACTIVITATE

- a. Activități de promovare a spectacolelor teatrale și a creațiilor de valoare ale dramaturgiei naționale
- b. Activități directe în domeniul spectacolelor
- c. Activități legate de perfecționarea profesională
- d. Activități de protecție a membrilor și a personalităților din lumea teatrală

STRUCTURĂ ȘI CONDUCERE

Activitatea Uniunii Teatrale din România este decisă de Adunarea Generală și este asumată de către SENATUL UNITER – Consiliul director, COMISIA DE ONOARE ȘI DISCIPLINĂ, COMISIA DE VALIDARE A DOSARELOR NOILOR MEMBRI, COMISIA SOCIALĂ, COMISIA DE CENZORI – alcătuite din personalități cu o activitate recunoscută în domeniul teatral.

Senatul-Consiliul director UNITER este alcătuit din 19 personalități ale vieții teatrale.

Coordonarea activităților UNITER este asigurată de conducerea executivă: un Președinte, ales de către Adunarea Generală și un vicepreședinte ales de către Președinte.

SUMARUL PROGRAMELOR, PROIECTELOR ȘI ACTIVITĂȚILOR UNITER

I. PROGRAMELE PERMANENTE UNITER

1. Comunicarea cu membrii UNITER
2. Gala Premiilor UNITER (1991-2024)
3. Gala Tânărului Actor HOP (1998-2024)
4. Festivalul Național de Teatru cu participare internațională (1990-2024)
5. Campania Națională „Artiștii pentru Artiști” (2024)
6. Revista „Teatrul azi” (2015-2025)

II. PROGRAMELE SOCIO-CULTURALE UNITER

„Casa Artiștilor” (1997-2024), structurat pe următoarele componente:

1. *Programul de asistență socială și reactivare profesională*
2. *Campania Națională „Artiștii pentru artiști” (2002-2024)*

III. ORGANISME CULTURALE INTERNAȚIONALE DIN CARE FACE PARTE UNITER

1. Rețeaua culturală „Pepinierele Europene pentru Tineri Artiști”
2. Centrul Român al ITI – Institutul Internațional de Teatru.
3. IETM – Rețeaua Internațională pentru Artele de Spectacol Contemporane
4. Culture Action Europe / Forumul European pentru Arte și Patrimoniu
5. Centrul Român al OISTAT – Organizația Internațională a Scenografilor, Tehnicienilor și Arhitecților de Teatru

IV. PROIECTE CULTURALE SUSȚINUTE DIN FONDUL DE TIMBRU TEATRAL

V. ALTE ACTIVITĂȚI SPRIJINITE DE UNITER

Organizarea de conferințe de presă sau alte evenimente ale instituțiilor teatrale din țară.

Prezentarea Proiectelor și Programelor UNITER 2024

PROGRAME PERMANENTE

1. COMUNICAREA CU MEMBRII UNITER

Numărul membrilor cotizanți ai UNITER a fost la finalul lunii **decembrie 2024 de 1.889 creatori** (actori, regizori, scenografi, critici de teatru, teatrologi, artiști de circ, coreografi, secretari literari, redactori, mediatori culturali, jurnaliști culturali, manageri culturali, profesori etc).

Legătura cu comunitatea teatrală și protecția artiștilor și a celor 1899 membri UNITER, concretizată în:

- Lobby pentru apărarea intereselor acestora, reușita aprobării și aplicării legii 8/2006, privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică.
- informări lunare trimise prin mail sau prin site-ul uniter.ro.
- centralizarea și actualizarea tuturor informațiilor pentru cei 647 de BENEFICIARI UNITER AI LEGII 8 / 2006 care primesc lunar 50% în plus din cuantumul pensiei
- centralizarea și actualizarea permanentă a informațiilor și a datelor despre cei 1899 membri
- INDEMNIZAȚIILE DE MERIT UNITER. 153 de personalități ale vieții teatrale românești sunt beneficiare ale acestui program (150 profesioniști din lumea teatrului la final de 2024).

Membrii UNITER plătesc o cotizație anuală de 240 de lei.

2. GALA PREMIILOR UNITER 2024, ediția a XXXII-a, 27 mai 2024

Gala Premiilor UNITER este un amplu program de analiză anuală a fenomenului teatral din România și promovare a valorilor care îi marchează tendințele.

Gala Premiilor UNITER este un important moment de evaluare și valorizare a creației teatrale românești contemporane. Juriile de specialitate vizionează spectacolele propuse de instituțiile teatrale, analizează și evaluează tendințele în teatrul românesc, propun nominalizările și decid câștigătorii pentru cele 15 categorii de premii. Senatul UNITER a desemnat juriul de nominalizări format din trei critici de teatru: Alina Epîngeac, Cristina Rusiecki, Octavian Szalad. Aceștia și-au desfășurat activitatea de vizionare spectacole în perioada 1 octombrie 2022 – 15 martie 2024. Juriul final al Galei care a decis prin vot secret câștigătorii ediției 2023 a fost format din: Richard Balint (actor), Alexandru Berceanu (regizor de teatru și film), Doru Mareș (critic de teatru), Viorica Petrovici (scenograf), Maria Zărnescu (critic de teatru).

A XXXII-a ediție a Galei Premiilor UNITER a avut ca obiect premiera celor mai bune creații teatrale ale anului 2023 și a artiștilor profesioniști, în cadrul unui spectacol de înaltă ținută. Regia spectacolului a fost

semnată de **Bobi Pricop**, iar scenografia de **Cosmin Florea**. Evenimentul a avut loc la Teatrul Național „I.L. Caragiale” din București, Sala „Ion Caramitru”, în prezența a peste 500 de artiști și personalități ai teatrului românesc.

3. GALA TÂNĂRULUI ACTOR „HOP!” 2024, ediția a XXVII-a

Programul Gala Tânărului Actor este un eveniment cultural de tradiție al UNITER, derulat de 27 de ani. Program cultural de interes național, cu desfășurare anuală, scopul fiind promovarea și lansarea tinerilor absolvenți din învățământul superior artistic, de stat și particular.

Gala Tânărului Actor HOP, ediția a XXVII-a, 28–31 august 2024 la Casa de Cultură a Studenților din Alba Iulia și la Teatrul de Păpuși „Prichindel” Alba Iulia, sub direcția artistică a regizorului Erwin Șimșensohn, director al Teatrului de Stat Constanța. Cei 35 de actori selectați în competiția de la Alba Iulia (26 artiști la secțiunea Individual și 3 grupuri) au participat înaintea concursului, în perioada 25-28 august, la Constanța, la ateliere de creație și masterclass susținute de coregrafa Cezara Blioju și actorul Lucian Ionescu.

Tema ediției cu numărul **27** a Galei Tânărului Actor HOP a fost **Identitatea actorului autentic – amprenta unicității sale**.

Juriul de preselecție – cel care a decis cine sunt cei care merg în etapa finală – a fost format din: actorul și regizorul Radu Iacoban, actorul Adrian Nicolae și actrița Mihaela Velicu.

Juriul final al concursului – cel care a analizat prestațiile concurenților și a decis câștigătorii premiilor Galei HOP 27 – a fost format din: Raluca Aprodu (actriță), Gianina Cărbunariu (regizoare), Vlad Cristache (regizor), Alina Epîngeac (critic de teatru), Claudiu Groza (critic de teatru), Andrei Măjeri (regizor) și Adrian Titieni (actor).

4.FESTIVALUL NAȚIONAL DE TEATRU, ediția a 34-a, 18-28 octombrie 2024

Festivalul Național de Teatru reprezintă programul permanent al UNITER, asumat de conducerea instituției noastre încă de la înființare. Prin implicarea responsabilă a UNITER în organizarea acestui eveniment s-a reușit ca ultimele ediții să reprezinte cadrul valoros cultural susținut printr-un permanent dialog creativ la nivel național și internațional. Festivalul Național de Teatru este singurul festival care analizează, cercetează și pune în valoare dinamica, tendințele și direcțiile fenomenului teatral românesc, tot mai amplu și tot mai divers.

Misiunea Festivalului Național de Teatru este prezentarea, promovarea și punerea în circulația europeană a spectacolelor și creatorilor români.

Eveniment cultural de importanță națională și internațională, Festivalul Național de Teatru și-a asumat rolul de promotor al celor mai valoroase creații teatrale contemporane din București, din țară și din străinătate, fiecare ediție contribuind în mod real la afirmarea creației teatrale românești, la susținerea unui dialog cultural european și internațional, la stimularea consumului cultural de calitate și, nu în ultimul rând, la stimularea creativității contemporane. Este considerat un eveniment de interes național, un program prioritar complex și necesar la nivelul dialogului creativ european, care celebrează performanța și reunește publicul iubitor de teatru în jurul Valorii.

Echipă curatori: Mihaela Michailov, Ionuț Sociu și Călin Ciobotari. Celor 31 de spectacole selectate din țară – unele dintre cele mai reprezentative creații teatrale contemporane românești – li s-au alăturat evenimente conexe, precum trei instalații performative și vizuale, cinci spectacole-lectură pe texte noi din dramaturgia contemporană, 12 spectacole de teatru independent, zece spectacole educaționale, cinci conferințe și dezbateri, ateliere de profesionalizare, module dedicate unor artiști consacrați, lansări de carte, spectacole de teatru radiofonic, dar și un bogat eveniment-partener – Bienala de Scenografie (Bucharest Scenography Biennale). Spectacolele și evenimentele din FNT 2024 s-au desfășurat în 36 de spații din București. Festivalul a avut la actuala ediție 60 de parteneri instituționali. Au fost invitați 50 de profesioniști români din lumea teatrului, precum și 100 din străinătate.

Au fost unsprezece zile de FNT cu o structură complexă: Spectacole din România; Spectacole din străinătate, Spectacole-lectură pe texte ale unor dramaturgi din Europa (inclusiv România); Spectacole și ateliere în școli și licee; Capsule-laborator în facultățile de teatru din România; Dezbaterile FNT; Maratonul cărții de teatru; Laboratoare deschise; Expoziții sau Focus CNDB (Centrul Național al Dansului București). Au fost și

conferințe, ateliere de creație, prezentări de instituții și de proiecte culturale, întâlniri cu artiști invitați, evenimente online, spectacole radiofonice, dar și alte evenimente, toate armonizându-se cu tema Festivalului. Toate au arătat că Festivalul Național de Teatru analizează, cercetează, pune în valoare dinamica, tendințele și direcțiile fenomenului teatral românesc actual.

5. CAMPANIA NAȚIONALĂ „ARTIȘTII PENTRU ARTIȘTI”, 20 martie – 25 iunie 2024

În teatrul românesc simbolul lunii martie e altul. E luna când facem totul pentru artiștii noștri. E luna când, atent la nevoile artiștilor săi, UNITER reia demersul caritabil validat și realizat împreună cu instituțiile de cultură din România: **Campania Națională „Artiștii pentru artiști”**.

Toate acțiunile Campaniei au loc în preajma zilei de 27 martie – Ziua Mondială a Teatrului –, ocazie cu care instituțiile teatrale care programează spectacole sub motto-ul „Artiștii pentru Artiști” parcurg Mesajul pentru Ziua Mondială a Teatrului.

Stimulator al solidarității de breaslă, resort financiar pentru artiștii cu probleme de existență, campania a reunit, și în anul 2024, sub motto-ul deja foarte cunoscut, „*artiștii pentru artiști*”, cincizeci (50) de instituții din București și din țară care au jucat spectacole în beneficiul acestui demers

Alifantis & Fragile Band încheie maratonul caritabil UNITER, concert în 8 orașe din România.

Teatrul Național „Radu Stanca” Sibiu, Teatrul Național „Marin Sorescu” Craiova, Teatrul „Regina Maria” Oradea, Teatrul Național Cluj-Napoca, Teatrul Național Târgu-Mureș, Teatrul „Sică Alexandrescu” Brașov, Teatrul Național „Vasile Alecsandri” Iași și Teatrul Național „Mihai Eminescu” Timișoara.

6. REVISTA TEATRUL AZI

Revista culturală Teatrul azi cu 6 apariții / 12 numere pe parcursul anului 2024 publicația de analiză a fenomenului teatral românesc, apărută pe piața de specialitate ca revistă a UNITER, realizată în colaborare cu Fundația Culturală „Camil Petrescu”. Este finanțată cu sprijinul Ministerului Culturii și tipărită de Vizual Graph. Revista se impune a fi un periodic de specialitate ce reflectă la zi, cvasi-exhaustiv, fenomenul teatral românesc.

Editarea volumelor și revistelor dedicate *artei, teoriei și cercetării teatrale* este considerată o **activitate de nișă**, prin urmare nu intră în atenția marilor competitori pe piața editorială.

Scopul declarat al reviste de cultură pe care o edităm este: surprinderea informației la zi, reflectarea specializată a acesteia și analiza profesionistă a tot ceea ce înseamnă mișcare teatrală în România.

Concepută pe module, revista rezervă, aproape număr de număr, unul dintre acestea propunerilor teoretice, portretelor de personalități ale teatrului universal, curentelor care au marcat evoluția acestei arte. Bineînțeles, de fiecare dată se încearcă conectarea la actualitate, urmărirea filierelor de influență ș.a.m.d.

II PROGRAMELE ȘI PROIECTELE SOCIAL-CULTURALE UNITER

PROGRAMUL „CASA ARTIȘTILOR”

Scopul autorilor și partenerilor în program este crearea cadrului organizatoric pentru asigurarea unui ajutor și a unui suport moral care să asigure o nouă perspectivă vieții și carierei artistice a beneficiarilor noștri.

Acest program care a început în mai 1997 a fost finanțat de Comunitatea Europeană prin programul PHARE SESAM și realizat de UNITER în parteneriat cu Alianța Națională a Uniunilor de Creatori ANUC și Consiliul General al Municipiului București. Este unic în țară prin grupul de persoane cărui i se adresează, artiști ajunși în situații dificile impuse de vârsta înaintată sau de deteriorarea sănătății.

Programul este finanțat în proporție de 80% de UNITER și celelalte uniuni de creatori membre ANUC, cu excepția Uniunii Scriitorilor.

Programul este structurat pe următoarele componente:

- Programul de asistență socială și reactivare profesională care a avut pe parcursul anului 2024 un număr de 24 de beneficiari din care 20 beneficiari de pachete lunare și un număr de 4 beneficiari pentru serviciul menaj.
- **Campania Națională „Artiștii pentru artiști”, a 20-a ediție: 39 de teatre din București și din țară** au jucat spectacole din repertoriu în folosul artiștilor incluși în program.
- Ulterior, în cadrul programului Casa Artiștilor, UNITER a sprijinit cu sume cuprinse între 1500 și 10000 de lei un număr de 55 artiști cu situații medicale deosebit de grave.

IV. PROIECTE CULTURALE SUSTINUTE DIN FONDUL DE TIMBRU TEATRAL

✓ UNITER susține financiar din fondurile speciale ale timbrului teatral conform Legii 35/1994 privind timbrul teatral. În anul 2024 am reluat finanțările din Timbrul Teatral și am reînceput să susținem financiar din fondurile încasate de timbru teatral, conform Legii 35/1994, activități culturale importante pentru teatrul românesc: inițiative independente, proiecte culturale de interes național și internațional, participarea la concursuri de interpretare și creație în țară și străinătate, promovarea unor acțiuni cu participare românească de peste hotare, proiecte de susținere și protejarea artei teatrale, proiecte ale tinerilor creatori, susținerea apariției de publicații în domeniul teatrului, proiecte de perpetuare a memoriei personalităților culturii românești și ale minorităților naționale, susținerea financiară a spectacolelor, susținerea financiară a premiilor acordate creatorilor și interpreților. Toate activitățile finanțate din aceste fonduri cu destinație specială sunt aprobate de membrii senatului UNITER

V. ALTE ACTIVITĂȚI SPRIJINITE DE UNITER

ORGANIZAREA DE CONFERINȚE DE PRESĂ SAU ALTE EVENIMENTE ALE INSTITUȚIILOR TEATRALE DIN ȚARĂ

La solicitare, UNITER preia și asigură promovarea evenimentelor teatrale / festivaluri prin organizarea conferințelor de presă și asigurarea promovării acestora la nivel național. Dincolo de contribuția financiară propriu-zisă, asigurată prin fondurile din timbru teatral, UNITER funcționează și ca antenă / bază de date pentru diseminarea de informații, promovarea evenimentelor teatrale naționale și internaționale.

Vicepreședinte executiv,

Aurelia Corbeanu

